

MOLDOVA - ȚARĂ CU ORIENTARE EUROPEANĂ

**Melenti Ștefan, TCM-132, FIMCM, UTM
Conducător științific: I. super. Vetrila A.**

Ca stat, din punct de vedere geo-politic, economic și cultural, RM aparține Europei. De-a lungul veacurilor, teritoriul ei avea un rol semnificativ de „Arie de contact” a diferitor țări, culturi și religii. După cum se cunoaște din istoria omenirii, unor astfel de zone le aparține un rol deosebit, deoarece ele creează o necesitate de dialog, toleranță și colaborare.

Cu mai multe secole în urmă, în timpul Marii Migrații a Popoarelor, anume prin aceste părți, de-a lungul coastei nordice a Mării Negre, s-au perindat strămoșii multor popoare europene - goții, vizigoții, bastranii, alanii, hunii, ungurii, bulgarii etc. Moldovenii și predecesorii lor - geții și dacii - au fost influențați de veacuri de cultura latină, elenă, turcă, și slavă. Ulterior, acest pământ ospitalier a atras nemți, polonezi, armeni, evrei, greci, sârbi, albanezi, bulgari, găgăuzi, ruși, țișani și alți coloniști.

În anul 1714, Dimitrie Cantemir, domnitor al Moldovei, membru al Academiei de Științe din Berlin, scria: „E puțin probabil ca într-o altă țară din lume, cuprinsă de granițe atât de strânse, ca cele ale Moldovei, să locuiască atât de multe noționalități”.

Două secole mai târziu, acest colorit a fost remarcat și de către Frederico Mayor, secretar general al UNESCO, adresându-se participanților la forumul internațional „Cultura Păcii și dialogul civilizațiilor”, zicând: „Istoria și cultura Moldovei sunt marcate de poziția acesteia la răscrucea dintre civilizațiile latină, musulmană și slavă. Cultura națională a Moldovei, cu coloritul său original și muzicalitatea sa uluitoare, aduce o contribuție unică în cultura mondială. Asemenea manifestări au putut fi realizate datorită caracterului său deschis față de diversitatea de culturi. Această individualitate culturală s-a format nu prin izolare, dar datorită „dialogului civilizațiilor”.

Începând cu anii '90, după declararea independenței, RM a intrat în perioada soluționării unor importante probleme cu caracter politic, economic și social. Calea reformelor s-a dovedit a fi dificilă. Conflictul din primăvara-vara anului 1992 a dat naștere separatismului din Transnistria și dezbinării țării.

Pe parcursul a 10 ani de independență a Moldovei a fost puse bazele cadrului constituțional - juridic necesar pentru dezvoltarea statului democratic, societății civice și garantarea respectării drepturilor de bază și libertăților omului.

De rînd cu realitatea schimbărilor pozitive, starea lucrurilor în societatea moldovenească ramîne contradictorie. Cauzele sunt: depășire lentă a crizei economice, tergiversarea reformelor structural, inclusiv și în sfera protecției sociale. În aceste condiții, societatea moldovenească înaintează diferite opinii asupra unor întrebări că: modelul sistemului social adecvat realității din Moldova; statutul real al diferitor limbi și culturi; cu principiul echității sociale și metodele de implimentare a ei în practică; căile de soluționare a problemelor Transtristriei și Găgăuziei; necesitatea modificărilor constituționale, referitor la divizarea puterii politice în țară etc.

Deși perioada de tranziție s-a dovedit a fi deosebit de dificilă, Republica Moldova manifestă o poziție activă față de partenerii ei europeni și colaborează cu comunitatea internațională. Indiferent de ce partid s-a aflat în acești ani la putere - agrarieni și socialiști, democrații creștini și în sfîrșit, comuniștii - orienterea europeană a țării niciodată n-a fost pusă la îndoială.

Primul document de stat, în care „integrarea treptată în Uniunea Europeană” este definită ca obiectiv strategic pentru țară, a fost „concepția politicii externe a RM”, adoptată de Parlamentul RM la 8 februarie 1995. Ulterior, în programele de activitate ale tuturor celor șase guverne succesive - de la A. Sangheli pîna la I. Leancă inclusiv - acest obiectiv era confirmat, iar pentru atingerea acestora erau preconizate anumite măsuri: elaborarea strategiei naționale pentru integrarea în UE, implementarea Acordului de Parteneriat și Cooperare între UE și RM, crearea comitetului interministerial, intensificarea eforturilor politico-diplomatice etc.

Semnarea Acordului de Parteneriat și Cooperare între UE și RM (1994) și intrarea în vigoare (1998) însemna recunoașterea directă a Moldovei ca partener a UE pentru un dialog politic, colaborare în domeniul dreptului și colaborare economică. În decembrie 1996, Președintele P. Lucinschi i-a adresat un mesaj Președintelui Comisiei Europene, J. Santer, în care pentru prima dată a fost expusă ideea despre intenția aderării RM la UE. Majoritatea țărilor membre ale UE au susținut această intenție cu bunăvoință. Altele - cu neîncredere. Însă concluzia generală s-

a conturat în martie 1998, când Moldovei i s-a cerut să formuleze în termen mai clari orientarea ei geopolitică și să demareze procesul de implementare a prevederilor Acordului de Parteneriat și Cooperare.

În iunie 2002, după summit-ul președinților țărilor Europei Centrale și de Est, V.Voronin a declarat: „A sosit timpul de a sfârși cu declarațiile despre aderare la UE, trebuie de trecut la fapte. Numai cu acțiuni concrete noi vom putea atinge acest obiectiv”. Aceasta este unica cale rezonabilă de dezvoltare politică și economică a țării.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale procesului de integrare este armonizarea legislației moldovenești cu legislația și practica europeană. Aceasta va servi drept călăuză și catalizator pentru procesele de dezvoltare instituțională a Moldovei, susținând accelerarea reformelor în toate domeniile și creînd baza pentru dezvoltarea relațiilor de perspectivă cu partenerii europeni. Acest fapt este înțeles și de populație în opinia careia direcțiile prioritare ale integrării sunt legislația, economia și învățămîntul.

Astăzi, la începutul sec.XXI, când ordinea mondială se conturează în jurul unor poli de putere, este evident faptul că RM nu poate să rămîna în afara comunităților formate de alte țări. Indiscutabil, că pe conținutul European un astfel de pol al puterii este Uniunea Europeană, a cărei importanță politică și economică este în continua creștere.

Declarîndu-se un stat independent, Moldova și-a propus în calitate de obiectiv strategic crearea unui stat de drept, bazat pe valorile democratice mondiale. UE este un exemplu al democrației, stabilității politice și bunăstării economice.

Avantajele apropierei RM de UE țin de sfera politicii, economiei și vieții sociale. Din punct de vedere politic, aceasta semnifică continuitatea procesului democratic, creșterea gradului de securitate a țării și cetățenilor ei; din punct de vedere economic - eliminarea sindromului de „economie periferică”, lărgirea accesului pe piața europeană comună, la fondurile de dezvoltare, investiții și noi tehnologii; în aspect social - apropierea față de standardele europene pentru învățămînt, protecția muncii, sănătate, folosirea resurselor naturale etc. În același timp, va fi necesar timp, eforturi și cheltuieli pentru armonizarea legislației, restructurarea economiei, instruirea resurselor de muncă, modernizarea infrastructurii etc. Toate acestea însă, în final, vor crește competitivitatea țării în cadrul procesului de integrare europeană.